ENGLISH SECTION

The activities of the Finnish Radio Officers Union have during the past months been particularly intense in character. Nevertheless very little has occured that is liable to interest our foreign readers. For this reason, the English Section has been left out from many recent issues.

Below is a summary of major events in the activities of the Union during the past months.

This year negotiations had to be conducted with two different employers' organizations. One of them, the Maritime Employers' Union, created a considerable conflict and a great deal of astonishment by insisting that an amendment be made to the agreement at a stage when negotiations already had ended and the agreement was about to be signed. The demand for a modification of the agreement was brought forth by a concession made by the Maritime Employers Union to the Engineers to the effect that the Chief Engineer no longer is under any obligation whatsoever to keep the wage accounts of the enginecrew onboard ships provided with a radio officer. Although these duties according to the terms of the agreement never have formed the responsibility of the radio officer, the Employers now endevoured to make them do just that. The remuneration offered for this additional task was, however, so ridiculously small that the Union had to reject it. In fact, no monetary compensation has ever been paid for paper duties in Finland. Desk-work has been considered to demand no professional skill of the radio officer who, owing to his good allround education, has managed even without any specialized training whatsoever.

The conflict led to the issue of a strike warning. Negotiations were resumed prior to the commencement of the strike and were conducted under the State Arbitrator until the Maritime Employers' Union finally ratified the agreement in its original form. In the course of the negotiations the Union took for the first time an attitude to this question after an extensive enquiry conducted among members.

The proposed remuneration to be granted radio officers for the keeping of engine crew accounts was, however, not approved by the Maritime Employers' Union, and so the conflict continues. One radio officer was even on the verge of being discharged because he did not consent to accept the additional tasks for a remunaration smaller than was claimed by the Union. The illegal dismissal was, however, prevented by the Union. This question will most probably be solved in due time, because no members of the Union will any longer take a job without a remuneration in conformity with the recommendation of the Union, provided the job in question calls for the keeping of the wage accounts of the entire crew. The previously concluded private agreements pertaining to this additional task will be terminated as of May 31st, 1967 on all ships belonging to the Maritime Employers' Union. The remuneration claimed by the Union is 60 Fmk plus one hour of overtime for each engine crew member per month.

The annual meeting of the Union

The "new" Board of the Union consists of the same permanent members as before. Mr. Nuotio was again elected president, Mr. Sinkkonen vice-president, the permanent members being Messrs. Helin, Jyv and Koivisto, and the vice-members Messrs. Tanskanen, Wesren-Doll, Mervi, Hallamaa and Siili. As before, Mr. Koivisto will act as Manager of Activities.

The most important resolution reached by the annual meeting was the establishment of an unemployment fund for Union members.

The Union was duly represented at the extraordinary Scandinavian Radio Officers Conference held in Gothenburg on March 16th, 1967. The Declaration of the Conference appears in Finnish in this issue.

The English Section will be published again in our next issue.

Suomen Radiosähköttäjäliitto r.y.

Postiosoite: Sepänkatu 13, Helsinki 15
Sähkeosoite: Radioliitto, Helsinki
Puh. 635 320 Postisiirtotili: 7590

Toiminnanjohtaja ja taloudenhoitaja:
Erkki Koivisto
Valkjärventie 15 Laajalahti, puh. 461 447
Puheenjohtaja:
Tarmo Nuotio
Olarinmäki A 1, Matinkylä, puh. 426 211
Varapuheenjohtaja:
A. Sinkkonen
Hallituksen jäsenet:
E. Koivisto, A. Helin, V. Jyvä
Hallituksen varajäsenet:
E. Hallamaa, P. Mervi, E. Tanskanen
B. Westren-Doll, P. Siili

"Radiosähköttäjä"

Vastaava toimittaja: P. Siili, Ida Aalbergintie 3 B 11, Helsinki 40, puh. 478 869.

Ilmoitushinnat v. 1966

	kerta-ilmoitus	
Etusivu ja 1/1-sivu	140:—	10 %:n
1/2-sivu	80:—	alennus
1/4-sivu	45:—	vuosi-il-
1/8-sivu	25:—	moittajille

Ilmoitusten oltava toimituksen käytettävissä 2 viikkoa ennen kunkin numeron ilmestymistä eli tammi-, maalis-, touko-, heinä-, syys- ja marraskuun loppuun mennessä.

Tilaushinta mk 8:— vuodelta; irtonumero 1:50

Helsinki 1967 — Erikoispaino Oy

Radio-

SÄHKÖTTÄJÄ

OY SEA-IMPORT AB

merenkulkijajärjestöjen omistama kauppayhtiö

hoitaa

merimiestuontikauppanne

Ottakaa yhteys eri satamissa työskenteleviin järjestöjen asiamiehiin tai suoraan konttoriimme osotteella

Oy Sea-Import Ab

Et. Esplanaadikatu 24 A
Helsinki 13. Puh. 64 03 37

Huollamme ja korjaamme laivojen radiot, tutkat ja kompassit.
Teemme myös sähköalan korjaustöitä.

Kotkan Sähköpaja Oy

Kotka, Keskusk. 9. Puh. 12 417 ja 12 418
Työajan jälkeen:
Radio- ja tutkakorjaukset 14 827
sähkö „ 63 939
sekä 14 875

Suoritamme sähkö-, merenkulku- ja radiolaitteiden asennus-, korjaus- ja huoltotöitä sekä laadimme asennussuunnitelmia maa- ja laiva-asennuksia varten

Turun Asennuspaja

Kristiinankatu 4, Turku
Puhelin 18 294 tai 20 052

Visi-Radio Oy

Kotka, Keskuskatu 26, puh. 13 770
Työajan jälkeen puh. 62 343

Suomen suurimman vientisataman ainoa tutka- ja radioerikoishuolto

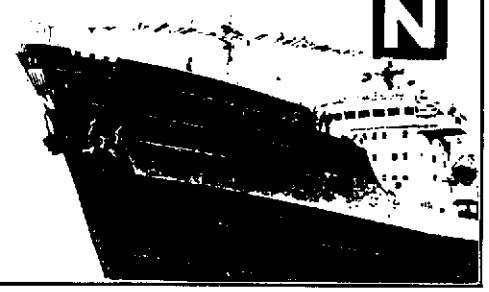
OY THOMBROKERS AB

Shipbrokers - Chartering agents - Shipowner
Et. Esplanaadikatu 18, Helsinki 13
Telephone 61 211
Telex 12-544, 12-644
Telegrams: "thombro"

NESTE OY harjoittaa itsenäistä varustamotoimintaa. Yhtiöllämme on liikenteessä seuraavat alukset:

m/t Jurmo Venezuelan liikenteessä	16 137 dwt
m/t Nunnalahti Mustanmeren liikenteessä	17 600 dwt
m/t Tervi Itämeren liikenteessä	15 670 dwt
m/t Palva Itämeren liikenteessä	15 670 dwt
m/t Airismaa Kotimaan liikenteessä	2 181 dwt

NESTE OY

st Startrading oy-ab

FABIANINKATU 5 FABIANSGATAN

Huolto/Service 634 519
Myynti/Försäljning 653 590 telex 12-1489
kontt.ajan jälkeen / eft. kontorstid 652 809

STARTRADING

— Myy ja huoltaa laivaradiolaitteita, tutkia, kaikuluotaimia, hyrräkompasseja ja automaattiohjauslaitteita.
— Försäljning och service av fartygsradio, radar gyrokompasser och autostyrnings apparater.

Hankoniemen Radio

Hanko, Vuorikatu 12, puh. 73 57
Kontt.ajan jälkeen 62 10 ja 76 37

Täydellinen radio- ja tutkahuolto

Radiosähköttäjä

28. 4. 1967

N:o 2 1967 Kansainvälisten radiosähköttäjien äänenkannattaja
Huhtikuu Julkaisija: Suomen Radiosähköttäjäliitto r.y., H:ki
18. vuosikerta Pää- ja vastaava toimittaja P. Siili
("Radiolennätin" 1930-31 - "Radio OH" 1932-49 - "Radiosähköttäjä" 1950-)

IHMETELTÄVÄ IRTISANOMINEN

Konepuolen palkkakirjanpitoa koskevassa asiassa on edelleenkin esiintynyt epätietoisuutta laivaradiosähköttäjien keskuudessa. Koska eräs radiosähköttäjä on irtisanottu laivasta sen takia, että hän ei suostunut tekemään konepuolen palkkakirjanpitoa yhtiön määräämillä ehdoilla, on kaikkien laivaradiosähköttäjien syytä tietää seuraavaa.

Helmikuun 20 p:nä 1967 allekirjoitettiin Merenkulun Työnantajaliiton kanssa uusi laivaradiosähköttäjiä koskeva työehtosopimus, joka on voimassa 1. 2. 1967 alkaen. Sopimus hyväksyttiin vasta sen jälkeen, kun liitto oli antanut varoituksen työseisauksen aloittamisesta 22. 2. 67, ellei sitä ennen ole päästy sopimukseen. Neuvottelut käytiin valtakunnan sovittelijan, varatuomari Liinamaan johdolla, jonka tekemä välitysehdotus hyväksyttiin 20. 2. 67 molemmin puolin. Ainoana kysymyksenä näissä neuvotteluissa oli konepuolen palkkakirjanpitoa koskeva pöytäkirjamerkintä, jonka muuttamisen Merenkulun Työnantajaliitto oli keskinäisten työehtosopimusneuvottelujen päätyttyä asettanut sopimuksen allekirjoittamisen ehdoksi.

Merenkulun Työnantajaliitto vaati tällöin pöytäkirjamerkintään n:o 1 seuraavan lisäyksen: "Milloin radiosähköttäjä kuitenkin huolehtii koko laivaväen palkkakirjanpidosta, on hän oikeutettu 40 mk:n erilliseen lisään kuukaudessa." Tätä vaatimusta SR ei hyväksynyt.

Suomen Radiosähköttäjäliitto päätyi Valtakunnan sovittelijan johdolla käydyissä neuvotteluissa ehdotukseen, jonka mukaan pöytäkirjamerkintä n:o 1 jäisi ennalleen tai siihen tulisi seuraava lisäys: "Milloin radiosähköttäjä vapaaehtoisesti huolehtii koko laivaväen palkkakirjanpidosta, on hän oikeutettu 60 markan erilliseen lisään kuukaudessa sekä konehenkilökunnan osalta yhteen ylityötuntikorvaukseen kuukaudessa jokaista konehenkilökunnan jäsentä kohti." Merenkulun Työnantajaliitto ei hyväksynyt kumpaakaan vaihtoehtoa.

Valtakunnan sovittelija Liinamaan välitysehdotus oli sama kuin SR:n ensimmäinen vaihtoehto, että pöytäkirjamerkintä n:o 1 jäisi ennalleen: "Radiosähköttäjä ei ole velvollinen huolehtimaan konehenkilökunnan vastakirjojen pitämisestä eikä palkkojen maksamisesta." Merenkulun Työnantajaliitto hyväksyi nyt tämän välitysehdotuksen.

Heti sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen eräät varustamot vaativat palveluksessaan olevia radiosähköttäjiä tekemään konepuolen palkkakirjanpidon edellä mainitusta 40 mk:n korvauksesta.

Helmikuun 24 päivänä 1967 varustamoille lähettämässään kirjeessä Merenkulun Työnantajaliitto suositteli seuraavaa korvausperustetta: "Milloin radiosähköttäjä huolehtii konehenkilökunnan vastakirjojen ja palkkojen maksamisesta, tulee hänen tästä ylimääräisestä työstä saada korvaus, joka vastaa yhtä arkiylityötuntia koneosastossa toimessa olevaa kohden." SR sai tämän kirjeen Merenkulun Työnantajaliitolta vasta 5. 4. 67. Tätä Merenkulun Työnantajaliiton suositusta eräät varustamot ovat yrittäneet soveltaa käytännössä. Se on johtanut jopa erään radiosähköttäjän irtisanomiseen laivasta. Tapaus oli seuraava:

Radiosähköttäjä Anja Laurila, m/s Ninan vakituinen radiosähköttäjä, aloitti lomalta palattuaan palveluksensa 22. 2. 67. Tällöin hänelle tarjottiin konepuolen palkkakirjanpidosta 40 mk/kk. Hän ei suostunut siihen, vaan piti kohtuullisena korvauksena 60 mk + 1 ylityötunti konepuolen vastakirjaa kohti. Yhtiö ei hyväksynyt tätä, jolloin sovittiin, ettei rouva Laurila tee lainkaan konepuolen palkkakirjanpitoa sillä matkalla ja että asiasta neuvotellaan uudelleen matkan jälkeen. Tästä huolimatta irtisanottiin hänen työsuhteensa jo matkan aikana, kuten seuraavasta m/s Ninan laivapäiväkirjaotteesta selviää: "Du Rhone 9. 3. 67. Sähköttäjä A. Laurila kieltäytynyt tekemästä konepuolen tilityksiä Merenkulun Työnantajaliiton palkkasuosituskirjelmän ehdoilla. Ylläolevan johdosta aluksen päällikkö, varustamon kirjelmän mukaisesti, on sanonut irti sähköttäjä A. Laurilan työsuhteen." Laivan ollessa Turussa 4. 4. 67 päästökatselmoitiin radiosähköttäjä Laurila ja hänelle annettiin vastikevapaata irtisanomisajan loppuun (9. 4. 67) saakka. Samalla tuli laivaan uusi radiosähköttäjä Juha Tolonen. Saatuaan asiasta tiedon liitto ilmoitti 4. 4. 67 Merenkulun Työnantajaliitolle, että mikäli Laurila haluaa takaisin laivaan eikä häntä oteta, on m/s Nina saarrossa eikä kukaan radiosähköttäjä ota tätä paikkaa vastaan. Radiosähköttäjä Tolonen ilmoitti olevansa solidaa-

rinen virkasisartaan kohtaan. Huhtikuun 5 päivänä liitto neuvotteli asiasta Merenkulun Työnantajaliiton ja varustamon edustajan kanssa ja vaati, että Laurila on otettava takaisin laivaan, koska hän haluaisi jatkaa palvelustaan. Näin sovittiinkin ja Laurila jatkaa edelleen palvelustaan Ninassa eikä huolehdi konepuolen palkkakirjanpidosta. Lisäksi sovittiin neuvotteluissa, että minkäänlaisiin painostustoimenpiteisiin Laurilaa vastaan ei työnantajan puolelta saa asian johdosta ryhtyä.

Yllä selostettu tapaus osoittaa minkälaisiin tilanteisiin radiosähköttäjä voi tämän asian johdosta joutua. Se osoittaa myös sen, että jokaisen radiosähköttäjän on oltava luja ja päättäväinen, kuten radiosähköttäjä Laurilakin puolustaessaan oikeuksiaan ja kaikkien radiosähköttäjien yhteistä etua. Ainoastaan yhdenmukaisella ja päättäväisellä esiintymisellä voidaan tämä kysymys järjestää siten, että se tyydyttää ainakin laivajäsenien enemmistöä.

Liitto ei ole aikaisemmin puuttunut tämän kysymyksen järjestämiseen, koska voimassaolevan työehtosopimuksen mukaan konepuolen palkkakirjanpito ei kuulu radiosähköttäjien tehtäviin. Vaikka se ei kuulu radiosähköttäjille nykyisenkään työehtosopimuksen mukaan, muuttui tilanne kuitenkin sen johdosta, että konepäällikkö on nyt vapautettu konehenkilöstön palkkakirjanpidosta niissä laivoissa, joissa on radiosähköttäjä. Tästä johtuen on tätä tehtävää yritetty jopa puoliväkisin ja varustamon määräämillä yksipuolisilla ehdoilla tyrkyttää radiosähköttäjille. Kun kysymyksessä on työ, jonka radiosähköttäjä joutuisi tekemään osaksi ylityönä omana vapaa-aikanaan ja joka ei hänelle kuulu, on selvää, että korvauksen suuruuden tällaisesta työstä määrää se, joka ottaa tehtävän vapaachtoisesti. Niissä laivoissa, joissa radiosähköttäjät ovat aikaisemmin vapaaehtoisesti huolehtineet konepuolen palkkakirjanpidosta, ovat konepäälliköt itse maksaneet korvauksen siitä radiosähköttäjille. Tämä korvaus on vaihdellut sangen suuresti, jopa tuttavuudestakin riippuen. Yleensä ovat korvaukset olleet 1, 1½ ja 2 ylityötuntia konepuolen vastakirjaa kohti ja eräissä tapauksissa ovat varustamot maksaneet korvauksen. Eräänä suurena vaikeutena tällaisessa yksityisessä sopimuksessa on sekin, että uuden radiosähköttäjän tullessa laivaan hän ei ehkä olekaan halukas tekemään konepuolen palkkakirjanpitoa tai tyytymään siitä aikaisemmin maksettuun korvaukseen. Jotta asiasta päästäisiin yhdenmukaisiin korvausmääriin niissä laivoissa, joissa radiosähköttäjä vapaaehtoisesti tekee konepuolen palkkakirjanpidon, lähetti liitto 4. 2. 67 yleiskirjeen N:o 3/67 laivajäsenille. Siinä pyydettiin vastaukset mm. kysymyksiin, ketkä siihen mennessä ovat suorittaneet konepuolen palkkakirjantpitoa, minkälaisilla ehdoilla mikä olisi heidän mielestään kohtuullinen korvaus tästä työstä. Lisäksi tiedusteltiin, ovatko jäsenet halukkaita antamaan liitolle valtuudet hoitaa tämä kysymys laivajäsenten enemmistön kannan mukaisesti. Saatuaan riittävän määrän vastauksia sekä valtuudet asian hoitamiseksi, katsoi hallitus niiden perusteella kohtuulliseksi minimikorvaukseksi konepuolen palkkakirjanpidosta 60 mk + 1 ylityötunti jokaista konepuolen vastakirjaa kohti.

Jotta vältyttäisiin edellä selostetun tapaisilta irtisanomisilta ja välikohtauksilta, pitää liiton hallitus välttämättömänä seuraavaa menettelyä: Laivaradiosähköttäjä, joka vielä hoitaa konepuolen palkkakirjanpitoa pienemmällä korvauksella kuin edellä mainittu minimikorvaus edellyttää, irtisanoo tämän yksityisen sopimuksensa päättyväksi viimeistään 31. 5. 67. Kesäkuun 1 päivästä 1967 lähtien on korvaus konepuolen palkkakirjanpidosta jokaisessa laivassa, missä radiosähköttäjä sitä vapaaehtoisesti tekee, vähintään mainittu minimikorvausmäärä. Edellä selostettu menettely ei tietenkään koske sopimuksia, jotka jo nyt ovat edullisempia. Radiosähköttäjän on sopimusta tehdessään syytä huolehtia siitä, että k.o. korvaus nimetään erilliseksi lisäksi, jottei sitä sekotettaisi ylityökorvauksiin.

Yllä selostettu ei koske radiosähköttäjiä, jotka ovat ahvenanmaalaisten varustamojen palveluksessa, mutta kylläkin kaikkia jotka ottavat uuden laivatoimipaikan.

Suomen Radiosähköttäjäliitto r.y.
Hallitus

LENNÄTINLAITOKSEN KIERTOKIRJEISTÄ

Nykyään tapahtuu helposti, että sähköttäjältä jää esim. toiseen laivaan siirtymisen yhteydessä tärkeitäkin ilmoituksia näkemättä. Ja kun joutuu vastaostettuun laivaan ja on ollut jonkin aikaa maissa, on pelkästään luotettava tuuriin, ettei mitään huomattavia muutoksia määräyksissä olisi tapahtunut. "Radiosähköttäjä"-lehdessä on aina joskus juttua uusista määräyksistä, mutta nämäkin ovat niin epäsäännöllisesti, ettei voi olla varma, onko kaikkia julkaistu.

Olisi hyvä, jos lennätinlaitos voisi säännöllisin väliajoin, vähintään kerran vuodessa julkaista vihkon, jossa olisivat tärkeimät asiat, lähinnä Suomen sisäiset jutut. Ruotsalaisissa laivoissahan on muistaakseni kerran vuodessa ilmestyvä kirja, jossa on melko tarkasti selostettu nimenomaan ruotsalaisia laivoja koskevat määräykset ja ohjeet, mm. ohjeita tavallisimpien laitteissa esiintyvien vikojen korjaamisesta ym. Suomalaiseen vihkoon voitaisiin panna ainakin seuraavat asiat: suomalaiset maksut (cc, 11, sc, LX), minimimaksu, viimeiset kirjat ja listat, mahdolliset muutokset radio-ohjesääntöön. Lisäksi olisi mukava saada joitakin vihjeitä laitteiden korjausten suorittamisesta (mistä esim. saa tilata kiteitä?)

Tero Kärkkäinen

Radiopuhelin arveluttava turvallisuusväline

Helmikuun 16 päivänä 1967 pidettiin Göteborgissa ylimääräinen pohjoismainen radiosähköttäjäkonferenssi. Se oli kutsuttu koolle käsittelemään ITF:n jäsenjärjestöilleen lähettämää tiedotusta, jonka mukaan hollantilaisen laivanvarustamoyhdistyksen taholta on tehty ehdotus huomattavaksi muutokseksi Lontoossa 1960 tehtyyn sopimukseen ihmishengen turvaamisesta merellä.

Muutos pyrkii sallimaan kaikissa laivoissa niiden suuruudesta ja matkustajien lukumäärästä riippumatta Euroopan aluevesillä 20. läntisen pituspiirin sisäpuolella sekä Afrikan rannikkovesialueilla radiopuhelinlaitteiden käytön ainoana radioturvallisuusvarusteena. Jos ehdotus toteutetaan, merkitsee se, että radiosähkötyslaitteet jäävät pois kaikista aluksista, jotka purjehtivat yksinomaan Euroopan ja Afrikan aluevesillä.

Pohjoismainen radiosähköttäjäkonferenssi vastustaa jyrkästi yllämainittua ehdotusta, jonka hollantilaiset laivanvarustajat toivovat saavansa hyväksytyksi YK:n merenkulun kysymyksiä käsittelevän erikoisjärjestön IMCO:n (Intergovernmental Maritime Consultative Organization) avulla.

Konferenssi kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin:

Nyt voimassaoleva turvallisuussopimus solmittiin niin myöhään kuin v. 1960 Lontoossa eikä sitä ratifioitu Pohjoismaissa ennenkuin paljon myöhemmin joten tämän sopimuksen turvallisuusmääräykset edelleen ilmaisevat kansainväliset vähimmäisvaatimukset radioturvallisuudesta merellä.

Ei ole esitetty mitään uusia tai parannettuja radiopuhelinlaitteita, joilla ehdotusta voitaisiin perustella.

Niiden laivaonnettomuuksien lukumäärä, joissa radiopuhelinta on käytetty huonoin tuloksin, on viime aikoina ollut levottomuutta herättävän suuri.

Jo oman kielen eri murteet aiheuttavat kielihankaluuksia. Konferenssi kiinnittää huomiota siihen, miten moninkertaisiksi nämä hankaluudet kasvavat kahden eri kielialueeseen kuuluvan henkilön välillä silloin, kun on kyseessä tärkeän sanoman oikea viestittäminen ja kumpikin yrittää tehdä toisensa ymmärretyksi heille vieraalla kielellä. Yksi ainoa erehdys paikanmäärityksessä merkitsee elämää tai kuolemaa laivassaolijoille. Kysymys on merimiesten elämästä, ei laivanvarustajan tai teknillisen asiantuntijan.

Lisävaroituksena merenkulkijain hengen vaarantamista vastaan tähdennetään, että radiopuhelintaajuuksia häiritsevät voimakkaasti toiset radiopuhelinasemat ja radiokaukokirjoittimet, jotka päivittäin ohjesäännönvastaisesti työskentelevät radiopuhelinliikenteen hätätaajuuksilla, jolloin hätäkutsujen vastaanotto vaikeutuu ja usein käy mahdottomaksi.

Äskettäin on sattunut, että laivat eivät ole saaneet hätäkutsuaan kuuluville radiopuhelinliikenteen hätäkutsutaajuudella. Tarvitaan ainoastaan voimakkaan radiolähettimen samanaikainen lähetys radiopuhelintaajuudella, jotta hätäkutsu jäisi ympäristöltä kuulematta. Radiopuhelinlähettimen kuuluvuusalue on alttiina suuremmille vaihteluille kuin radiosähkötyslähettimen. Useiden pohjoismaisten rannikkoradioasemien henkilökunta on todennut, että lähes joka vuorokausi ilmaantuu kuolleita alueita etupäässä vuorokauden pimeinä aikoina ja silloin näillä alueilla olevilla laivoilla ei ole mahdollisuutta luettavasti vastaanottaa radiopuhelinliikennettä. Myös revontulet ja muut sähköiset häiriöt rajoittavat radiopuhelimen arvoa turvallisuusvälineenä. Trooppisilla vesillä, joilla ilmastohäiriöt ovat aina hyvin vaikeat, on radiopuhelimen kuuluvuus erityisen rajoitettu.

Edellä esitetystä käy ilmi, että hollantilaisten laivanvarustajien ehdotuksen tukeminen vähentäisi epäilemättä tuhansien merenkulkijain turvallisuutta.

Pohjoismainen radiosähköttäjäkonferenssi kehottaa kaikkia merenkulkijoita vaatimaan oman radioturvallisuutensa kunnioittamista täydessä laajuudessaan sekä asianomaisia kansallisia viranomaisia toimimaan nyt voimassaolevien vähimmäisvaatimusten säilyttämiseksi.

P.S.

Kun Tanskan radiosähköttäjäliitto tiedusteli 23. 2. 1967 lähettämässään kirjeessä suoraan IMCO:lta, onko se saanut ITF:n jäsenjärjestöilleen ilmoittamaa, hollantilaisen varustamoyhdistyksen tekemää ehdotusta radiosähkötyslaitteiden korvaamisesta radiopuhelimella, ilmoitti IMCO 28. 2. 67 päivätyssä kirjeessään, ettei se ole saanut lainkaan tällaista ehdotusta Hollannista. Se ilmoitti myös näyttävän siltä, ettei ehdotuksen lähettämistä olisi edes harkittu, joten tieto tästä hollantilaisesta ehdotuksesta ei pitäne paikkaansa.

Emme ole vielä saaneet tietoomme mistä ITF sai haltuunsa edellä mainitun, yksityiskohtaisen hollantilaisen ehdotuksen. Ehkäpä se oli tarkoitettu koepalloksi ja vedettiin sitten nopeasti takaisin, kun nähtiin miten kielteisesti siihen suhtauduttiin. Nopea pohjoismainen toiminta asiassa oli varmaan omalta osaltaan auttamassa tällaista tulosta. Sanotaan, ettei savua ilman tulta, ja kun tietää varustamopiirien aikaisemmat toimenpiteet radioturvallisuuspalvelun vastustamiseksi merellä, on syytä tarkoin seurata tilanteen kehitystä.

DOWN SOUTH AMERICAN WAY

Medicaleista ja muustakin

Sain hengen päälleni katsellessani pitkäperjantaina Punta del Esten myöhäiskesän auringossa hohtavia hiekkarantoja matkalla Buenos Airesista Tenerifen kautta Rotterdamiin. Vajaat kaksi viikkoa aikaisemmin olimme ajelleet ystäväni Tyko Tammen kanssa hänen autollaan noissa maisemissa tutustuen La Platan rannikon luontoon ja asutukseen matkallamme Montevideon Cementerio Británicoon valokuvatakseni siellä kolme vuotta sitten Montevideossa kuolleen sodanaikaisen työtoverini ja liittomme entisen jäsenen Rolf Sjöstenin haudan hänen omaisiaan varten. Paikan löysimme · · hautaa emme, vain rivin numerolevyin varustettuja syksyn kukkia kasvavia ruohokumpuja paremmin hoidettujen englantilaisten hautojen keskellä. Hautausmaan rekisterikirjanpitäjää emme tavoittaneet — niinpä tyydyin vain ottamaan yleiskuvan rauhallisesta merimiesten nurkkauksesta sypressien ja palmujen katveessa.

Juuri ennen lähtöämme Suomesta olin ollut senaikaisen poppoomme kolmannen jäsenen Yrjö Suurosen hautajaisissa joten, kun laivamme matka tällä kertaa oli ollut vastuksia täynnä kuolemantapauksineenkin, ei ihme jos valtameren rannattomuudessa rauhoittunut ajatus kääntyi miettimään tällaisia ajatuksia, punnitsemaan menneitä. Hämmästyin itsekin, kun mietteissäni ensimmäisen kerran totesin urani aikana joutuneeni toistakymmentä kertaa onnettomuustapauksiin, missä ammattimme edustajalta on kysytty muutakin kuin rutiinityön tottumusta. Ja kaikkiin tapauksiin tuntui sopivan vanha sanonta vahingosta ja kellosta. Ajatus juontui itsestään kysymykseen miten valmiita me olemme yllättävien tapahtumien sattuessa ja voiko niiden varalle valmistautua?

Tämä on seuraavan aiheena.

Jo Kotkasta lähdön jälkeisenä yönä käväisi alus kevyesti karilla saaristossa, ja Suomen vesillä jo kerran mykistynyt ja Kotkassa korjattu lähettimien yhteinen virranlähdeosa kärähti uudelleen Itämerellä. OHC:lle kitos, kun Bornholmin vesiltä kuuli hätälähettimemme merkit, poimi sanomani ja antoi omansa, vaikka olisi luullut asemia löytyvän lähempääkin. Kielissä ei lähetintä saatu kuntoon, vasta sieltä Tenerifeen lentorahtina tilattu muuntaja toi avun ja sain merellä lähettimet toimintakuntoon. — vain saadakseni samana iltana Itämereltä viestin monen meikäläisen tunteman Zerssenin Ewald Fitschin kuolemasta edellisenä yönä.

Matka tuntui kuitenkin alkavan sujua tavallista tahtiaan. Olimme jo sivuutaneet Boa Vistan, missä lentokalat ja "portugeesin seilurit" ilmestyivät kuvaan kertoen kesän siirtymisestä pohjoista kohti. Helmikuun viimeisenä olin aamuvahdin päätyttyä uppoutunut palkkanumeroiden kiehtovaan maailmaan tietämättä paljoakaan laivan muusta elämästä, kun päällikkö yllättäen ilmestyi konepäällikön seuraamana radiohyttiin pyytäen yrittämään yhteyttä laivoihin, joissa on lääkäri. Karttahytistä sain asemamme N 10.26 W 24.55 sekä lyhyen selostuksen tapahtuneesta: viimeisellä matkallaan ennen merikouluun menoa oleva 21 vuotias kotkalainen puolimatruusi oli pudonnut perämastosta 12 metrin korkeudesta loukkaantuen vaikeasti. Ensiavun jälkeen poika oli pikaisen lääkärinavun tarpeessa. Laivan kurssi oli jo käännetty takaisin St. Vincentiä kohti.

Radiovahdin päätyttyä olin tottumuksesta jättänyt 500 kj:n bandin auki Euroopan vesien kakofonian hiljennyttyä valtamerten suhinaksi, joten olin toisella korvallani tietoinen yleisestä tilanteesta — vain innokkaimmat tarinaveikot olivat vapaavahdin aikana molemmin käsin avaimen varressa.

Päälähettimen täydellä teholla annettu CQ ei tärpännyt, ei liioin CQ MEDICAL. Tunnemmehan nuo veikot — rannetta enemmän kuin korvaa, suhde kuin lähettimen ja vastaanottimen kokojen keskinäinen suhde. Päällikön luvalla turvauduin pikamerkkiin XXX CQ MEDICAL, mutta kun tästäkään ei ollut apua, niin uudella luvalla käynnistin hätälähettimen vähennetyllä teholla ja siihen kytketyn avainnuslaitteen minuutin ajaksi. Parin minuutin tauon jälkeen annoin päälähettimellä XXX CQ MEDICAL de OFXM, paikkamme, lyhyen selostuksen sekä pyynnön pikaisesta lääkärinavusta. Ja nyt alkoi "happenings" pyöriä. Ensimmäisenä tarjosi apuaan UK — Australian linjan SOUTHERN CROSS/ GSWW, työppynä perässä KHANOI/USOC, toinenkin URS-alus, sekä ANDREA/IBJW ja Riosta Lissaboniin matkalla oleva AUGUSTUS/ICBB. Useampiakin olisi ollut tarjolla, mutta AUGUSTUS oli lähimpänä ja pohjoiseen matkalla, joten päälliköiden sovittua kohtaamisesta ja yhteistyöstä siirryimme 480 kj:lle. Muille ilmoitin 500 kj:lla QUM XXX MEDICAL TKS FOR HELP. Todettakoon tässä autoalarmin ja sähkötyslaitteiden tehokkuus käytännössä, niiden avulla saatiin yhteys välittömästi. Toiseksi on todettava, että eri kansakuntien alusten valmius ja auttamisen halu tuottivat taas kerran kunniaa merten perinteille.

AUGUSTUS halusi vielä tarkistaa alusten sijainnit, antoi meille uuden ohjauskurssin, ja niin kolme tuntia myöhemmin ilmestyi tropiikinusvaiselta mereltä valkea merten kaunotar pysähtyen juhlavasti kaartaen odottamaan lähestyvää moottorivenettä, missä potilas makasi timpan kokoonpanemassa kuljetuskehdossa. Laivasta katsoen sininen meri oli näyttänyt tyyneltä, mutta moottorivene katosi pitkiksi toveiksi maininkien väliin ja siinä olleet kertoivat palattuaan nähneensä laivoista ajoittain vain mastonhuiput. Potilaan siirto AUGUSTUKSEEN oli onnistunut hyvin, ensimmäisen allon nostaessa venettä kiinnittyi talja kuljetuskehtoon, siirtyi venceen vajotessa alta laivaan ja potilas saman tien leikkaussalissa odottavien lääkärien hoitoon. Pojilla ei ollut aikaa vastailla tapahtumaa seuraavien matkustajien vilkutuksiin, heillä oli vain kiire takaisin omaan laivaan ja matkaan. Lähtiessään AUGUSTUS teki vielä neljänneskierroksen laivamme ympäri kuin näyttäytyäkseen myötäauringossa komeimmillaan kahvelin

SUOMEN TANKKILAIVA OY

Hopeasalmentie 48
Helsinki 57
puh. 68 80 41

M/T	WIPUNEN	19.745 dwt	M/S	WIIRI	13.514 dwt
„	WIRMA	19.354 „	„	WILKE	13.514 „
„	WIIKINKI	15.277 „	„	WIHURI	14.073 „
„	WIRAKEL	14.743 „	„	WISA	13.893 „

M/S Uudisrakennus ..... n. 14.000 dwt
„ Uudisrakennus ..... n. 14.000 „

nokassa liehuvine Italian lippuineen, suuntasi kulkunsa pohjoiseen, ja kumeiden jäähyväisten jälkeen 35 solmun vauhdilla toisistaan etääntyvät laivat olivat pian yksin meren ja auringon kanssa.

Koko kolmen tunnin ajan oli tilanne pitänyt radiot kuumana ja yhteys jatkui vielä tunnin ajan. Ennen kohtaamista AUGUSTUS otti yhä uudelleen radiosuuntimia, varmistautui VHF-kanavistamme, että siirto tapahtuu moottoriveneellä ja että potilaalla ovat tarpeelliset henkilöpaperit mukanaan. Samoin he saivat lähemmät tiedot onnettomuudesta ja ensiaputoimenpiteistä sekä vielä yhtiömme ja Lissabonin edustajan osoitteet. Ehdimmepä muun kiireen välissä esittäytyäkin: Augustuksessa oli liikennettä koko ajan hoitanut opr. Giuseppe Gagliano. Hänen kanssaan sovimme jatkoyhteyksistä, seuraava QSO 1830 GMT. Silloin Augustuksen päällikkö Celli ilmoitti potilaan olevan vielä leikkaussalissa ja tilansa erittäin vakavan vakuuttaen kuitenkin lääkäreidensä tekevän kaikkensa.

Seuraavana aamuna 0630 GMT 8 Mj:lla ilmoitti ICBB tilanteen erittäin kriitilliseksi ja vuorokautta myöhemmin 2/3 tuli viesti, että puolimatruusi Risto Naski Kotkasta oli menehtynyt saman päivän aamutunteina. Augustus oli lähettänyt tiedon asiasta sekä Helsinkin että Lissaboniin. Olisivat vielä jatkaneet yhteyden pitoa, jos niin olisimme halunneet. Illalla ICBB oli OFJ:n listalla, josta päätellen heillä oli suora QSO OFJ.

Näin saivat erään nuorukaisen unelmat ja tulevaisuudensuunnitelmat traagisen lopun. Vaikka nykyajan itseään tuhoavalle ihmiselle kuolema liikenteessä on jokapäiväinen tapaus, on nuoren elämän loppu aina järkyttävä asia ja laivan muodostamassa suljetussa maailmassa koetaan yhden sen jäsenen poismeno erikoisen syvästi.

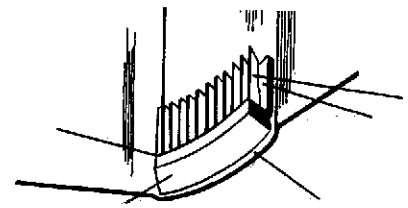
Paaltakseni lähtökohtaani ihmettelen, voimmeko omassa työssämme mitenkään valmistautua tällaisten odottamattomien tapausten meille aiheuttamien tehtävien varalta? Epäilemättä. Koulutiedot taskussa eivät auta yllättävissä tilanteissa. Samalla tavoin kuin koristamme radiohytin seinät monenlaisilla lunttilapuilla säästääksemme poimuttomien aivojemme työpainetta voisimme oman muistimme kohentamiseksi tutkia silloin tällöin näissä merkeissä ohjekirjoja ja vielä suuremmalla syyllä kirjoittaa itsellemme valmiit yleiset kaavat esimerkiksi XXX/PAN, MEDICAL, SOS/MAYDAY-tilanteita varten. Pöytälaatikkoa avatessamme ne silloin muistuttaisivat asiasta ja tulisivat tutuiksi. Osaavat eivät tietysti tarvitse tällaisia neuvoja.

Lopuksi terveisiä! Tyko Tammen poppoolta Punta Gordasta Pasin perheelle; meiltä Leolle, Kalelle, Osmolle, Pertille ym., pahimmat mainitakseni. Teitä tapaa niin harvoin, että tekisi mieli lähettää tiedustelu vissin lehden kuka-tietää osastoon. 73!

Sln

Radiosähköttäjä-lehden numerot talteen!

Yleensä säilytetään Radiosähköttäjälehteä niin, että sen numeroita voidaan lukea myöhemminkin.
Nyt on saatavissa säilytykseen sopiva kansio. Sitä on tarjolla juuri Radiosähköttäjä-lehden kokoisena ja sen nimellä varustettuna, mutta myös muita lehtiä varten. Kansien selän sisäpuolella on sekä ylhäällä että alhaalla muoviset kammat, joiden piikkien väliin lehti työnnetään. Viimeisen numeron ilmestyttyä on valmiina siisti ja luja kirja. Lehdet ovat luettavissa joko kansiin kiinnitettyinä tai haluttu numero voidaan helposti irroittaa ja panna taas takaisin.
Kansien hinta on à 6:— + postikulut.

Tilaukset: K. Laitinen
Uudenmaankatu 1 g 10
Helsinki 12
puh. 640 191

Radiosähköttäjä BERTEL ÖSTERLUND liiton asiamieheksi

Vuosikokouksen hyväksyttyä määrärahan asiamiehen palkkaamiseksi liiton toimistoon julkaistiin asiamiehen paikka haettavaksi Radiosähköttäjä-lehdessä n:o 1/67. Hakuajan päättyessä 28. 3. 67 oli viisi radiosähköttäjää jättänyt liitolle hakemuksensa. Maaliskuun 31 päivänä pitämässään kokouksessa liiton hallitus valitsi näistä hakijoista liiton asiamieheksi radiosähköttäjä Bertel Österlundin.

Radiosähköttäjä Österlund on syntynyt 23. 8. 1936 Helsingissä. Kansainvälisen II luokan radiosähköttäjän pätevyystutkinnon hän suoritti 23. 4. 1959 (Maarianhaminan kursseilta). Laivaradiosähköttäjänä hän on toiminut lähes 5 vuotta seuraavissa laivoissa: Ledsund, Regulus, Silja, Aldebaran, Hebe ja Ariel. Sijaisena Helsinki Radiossa hän on ollut kesällä 1964 ja 1965 sekä uudelleen toukokuusta 1966 alkaen kuluvan vuoden maaliskuun loppuun saakka.

JÄSENMAKSUT

Eräät jäsenet (tai heidän omaisensa) ovat jäsenmaksuja maksaessaan lähettäneet maissa olevan jäsenmaksuiksi 1. 4. 67 mennessä vain 5:— mk, kun ohjeiden mukaan 15:— markan jäsenmaksusta (tuparahoineen 20:— mk) olisi pitänyt lähettää vähintään puolet eli 7:50 mk (tuparahoineen 10:— mk).

Eräät ovat taas lähettäneet tililleanokortin kummallakin kupongilla jäsenmaksun, joten se näin on tullut lähetetyksi kaksinkertaisena. Turhien palautusten välttämiseksi pyydämme jäseniä tarkoin lukemaan jäsenmaksuohjeet, jotka oli julkaistu Radiosähköttäjä-lehdessä n:o 1/67 ja jotka lisäksi oli lähetetty kaikille jäsenille yhdessä tililleanokortin kanssa. Näistä ohjeista käy selville jäsenmaksujen suuruus ja maksuaika.

Erikoisen tärkeätä on myös, että tililleanokortin molempiin osiin kirjoitetaan maksun lähettäjän nimi ja osoite. Jos nimi puuttuu, emme voi tietää kuka on maksun lähettänyt. Liitolla on parhaillaan Lauttasaaressa 16. 3. 67 lähetetty tililleanokortti määrältään 24:— mk, jonka lähettäjän nimeä emme tiedä. Kun molemmista osista puuttui lähettäjän nimi, ei postisiirtokonttorikaan voinut saada selville lähettäjän nimeä. Toivottavasti asianomainen tämän luettuaan korjaa erehdyksensä.

Tulkoon samalla — vielä kerran — muistutetuksi, että kaikkien jäsenmaksujen määräaika päättyy kesäkuun 1 päivänä **Hallitus**

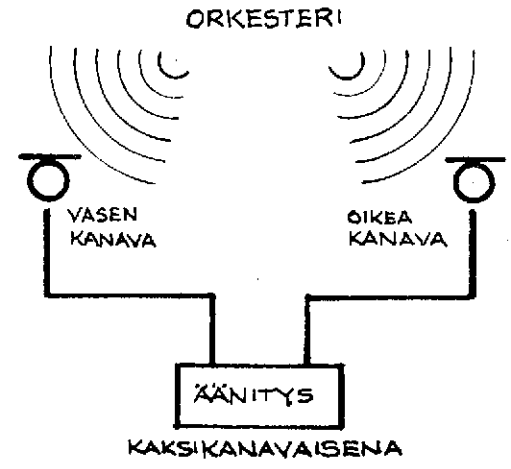
MITÄ OVAT HI-FI JA STEREO?

(2. OSA)

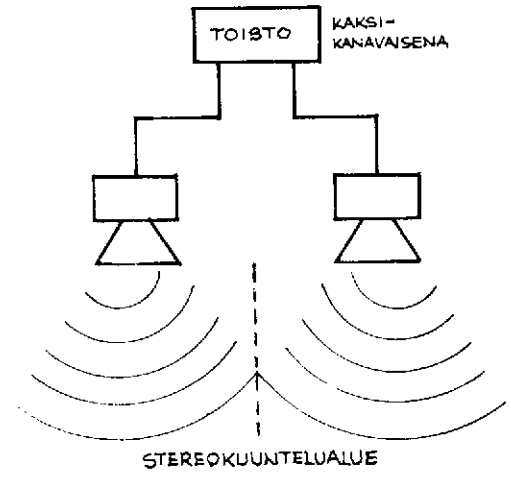
Stereofonia

Stereofonia merkitsee vapaasti käännettynä samaan kuin suuntakuuleminen. Se on siis ilmiö tai järjestelmä, jossa kuuntelija voi todeta eri äänilähteiden avaruudellisen sijainnin. Kun istumme konserttisalissa, voimme todeta esimerkiksi viulujen kuuluvan vasemmalta, puhaltimien oikealta ja solistien niiden keskeltä, vaikka emme näkisikään orkesteria. Koska emme tietystikään voi näköhavainnoilla parantaa tunnelmaa toistaessamme konsertin äänentoistolaiteilla, muuttuu tilanne suuntakuulemisen kannalta vaikeammaksi; aistiemme yhteistoiminta on kiinteämpi kuin uskommekaan! Äänitettäessä konserttia tarvitaan mikrofonit oikeaa ja vasenta kanavaa varten. Samoin tarvitaan sitten toistettaessa kaksikanavaisena oikea ja vasen kovaääninen erillisine vahvistinyksiköineen. Kuvat 1 ja 2 esittävät tällaista järjestelmää. Voimme ajatella äänen toistettaessa leviävän kovaäänisistä eteenpäin ympyränmuotoisesti ja stereovaikutelman olevan voimakkaimman ympyrän kaarien leikkauspisteiden kautta kulkevalla suoralla. Näin tilanne todella onkin, ja kovaäänisten on sijaittava vähintään 2—3 metrin etäisyydellä toisistaan. Niinpä "stereoradio", jonka kovaääniset sijaitsevat laitteen molemmissa päissä, on kaikkea muuta kuin stereo.

Ajatelkaamme, että meillä on lehtemme edellisessä numerossa kuvattu laitteisto, jossa on huippuluokan viritin varustettuna dekooderilla elikkä stereolisälaitteella; samoin vahvistin, joka on ehdottomasti hi-fi-luokkaa, kaksikanavaisena, channel separation 35 dB. Lisäksi meillä on kaksi muhkeaa kovaäänistä sijoitettuina kaikkien stereotaiteen sääntöjen mukaan. Siis laiteisto, jota "asiaatuntevat" liikkeet myyvät ja mainostavat. Käsite hi-fi liittyy myös korkealuokkaiseen stereofoniaan; emme voittaisi paljoakaan suuntakuulemisellamme, jos kuulisimme äänet vääristyneinä. Kaikki näyttää siis olevan kunnossa. Kuulemme viulut vasemmalta, puhaltimet oikealta, solistin - - keskeltäkö? Keskellähän meillä ei ole mitään. Entä tuo vasen-oikea -efekti, onkohan sekään OK? Vaikka olisimmekin tyytyväisiä kahden kovaäänisen järjestelmään, musiikin tuntijat eivät pidä sitä stereona. Eivätkä pidä muutamat muutkaan.

KUVA 1

KUVA 2

Asian selventämiseksi on ajateltava tilannetta konserttisalissa, kuva 3. Pääosa äänistä tulee suoraan edestäpäin, sen lisäksi kaikista seinistä, lattiasta ja katosta heijastuu ääniä. Orkesterin takaa tuleva heijastus yhtyy pääosaltaan suoraan tulevaan ääneen vahvistaen sitä. Seinistä ja katosta saadut heijastukset antavat juuri luonteenomaisen vaikutelman siitä, olemmeko esimerkiksi kirkossa tai pienessä puurakenteisessa huoneessa. Nämä heijastukset kimpoilevat seinästä seinään useampaan kertaan samalla heikentyen. Kuvaan on selvyyden vuoksi merkitty ainoastaan yksi heijastus. Voimme todeta, että kaikuäänet, tarkemmin sanottuna niiden aikaerot suoraan ääneen verrattuna välittävät kuulijalle vaikutelman salin suuruudesta ja eri äänilähteiden etäisyydestä. Jokaiselle soittimelle ja laulajalle syntyy konserttisalissa omat kaikuäänensä riippuen äänilähteen etäisyydestä ja asemasta heijastaviin pintoihin. Näistä pienistä aikaeroista tajuamme, että soittimet ja solistit ovat eri paikoissa, että äänet eivät tule yhdestä ja samasta pisteestä. Tässä yhteydessä lienee kiinnostavaa todeta sokeiden kuulon kehittyneen joskus niin tarkaksi, että he pystyvät kuulemiensa äänien perusteella määrittelemään huoneen mitat ja etäisyyksiä hämmästyttävällä tarkkuudella.

Kun vielä toteamme, että pystymme havaitsemaan aikaerot parhaiten, kun heijastuneet äänet tulevat suoraan sivultamme eli kohtisuoraan korvaamme nähden, on helppoa ymmärtää kaksikovaäänisen järjestelmän puutteellisuudet. Orkesteri kuuluu ikäänkuin kahdesta reiästä, kuva 4. Heijastumat ovat tietysti olemassa, mutta ne kuuluvat väärästä paikasta, eivät seiniltä vaan lähinnä edestä. Muista haitoista mainittakoon, että orkesterin jakautuminen selvästi kahteen osaan on pikemmin haitta kuin etu: karkeasti sanottuna viulut kuuluvat aina vasemmalta ja puhaltimet oikealta. Stereofonian alkuaikoina pyrittiin hyvin suuriin ylikuulumisvaimennuksiin kanavasta toiseen. Samalla äänitystekniikan kehittymättömyyden vuoksi käytettiin hyväksi vain kanavien summa-aluetta. Tehtiin jopa niin, että orkesteri jaettiin kahdeksi ja levytettiin kahdessa eri studiossa. Esimerkkejä tämäntapaisesta tekniikasta ovat olleet levytykset ohikiitävistä junista ja pöytätennispelistä. Puhutaankin ns. ping-pong -efektistä. Tosiasiassa nämä äänitykset olivat kaksikanavaista monofoniaa. Myöhemmin todettiin, että ylikuulumisvaimennus on stereofoniassa toisarvoinen seikka. Paljon tärkeämpää on esimerkiksi kanavien identtisyys. Vaimennukseksi riittää jo noin 3 dB. Toisaalta konserttisalissa parhaat paikat sijaitsevat paremminkin takana kuin edessä, vaikka takana eri äänilähteiden muodostamat kulmat kuulijaan nähden ovat pienemmät ja heijastukset ovat monilukuisempia. Tästä voimme päätellä, että heijastuneen äänen tarvitsee olla voimakkuudeltaan vain murto-osa suoran äänen voimakkuudesta, kunhan se vain tulee oikeasta suunnasta.

Kuten jo tarkastelun alussa huomattiin, kahden kovaäänisen väliin jää ns. akustinen reikä. Orkesteri on todella jakautunut kahteen puolikkaaseen, joiden väliltä ei kuulu mitään. Erityisen haitallista se on solisti- tai sooloesityksen yhteydessä: ääni kuuluu yhtä aikaa molemmista kovaäänisistä eikä niiden välistä kuten luonnonmukaisesti pitäisi. Stereovaikutelma ja -alue jäävät siten varsin suppeiksi, kun aluekin on rajoitettu pieneksi kovaäänisten välillä. Täytyisi istua paikallaan päätä hievauttamatta. Kuulokkeilla kuuntelu on sinänsä hyvä ratkaisu stereovaikutelman saamiseksi, mutta kuulokkeet aiheuttavat omat rajoituksensa. Meidänhän täytyisi voida kuulla äänet stereofonisina missä huoneen kohdassa tahansa, kuten konserttisalissakin eri paikoilla. Tämän vaatimuksen täyttäisi järjestelmä, jossa käytettäisiin neljää ohjelmansiirtotietä ja kaiutinta. Kaiuttimet olisi sijoitettava nelitahokkaan muotoon keskenään. Tällainen järjestelmä olisi kallis ja liian monimutkainen. Niinpä on päädytty menetelmään, jossa käytetään hyväksi sivuseinistä tulevien kaikujen vaikutusta ja pyritään jäljittelemään niitä.

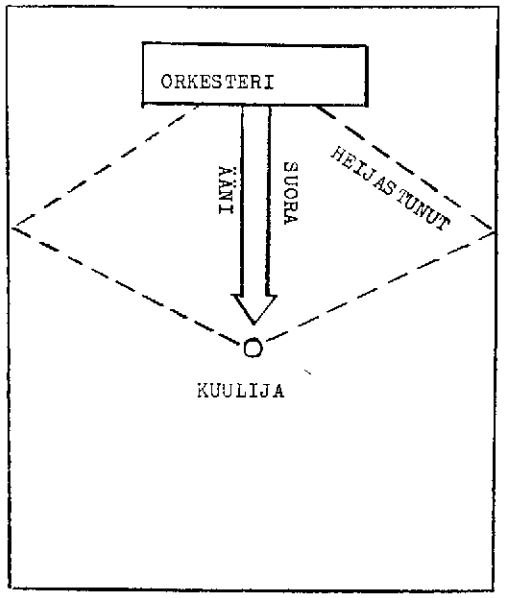
Kolmen kovaäänisen stereofonia

Kolmen kovaäänisen järjestelmää on kehitetty erikoisesti Yhdysvalloissa, mutta myös suomalaista insinööri Köykkää voidaan pitää sen huomattavana kehittäjänä. Hänet tunnetaan asiantuntijoiden keskuudessa alan edelläkävijänä. Lienee vain hänen vaatimattomuutensa ja "bisneksestä" vähät välittävän tutkijan mielensä syytä, että hänen työnsä tulokset eivät ole vielä saaneet yleisempää huomiota. Seuraavassa esitellään ins. Köykän kehittämää järjestelmää, jolle hän on antanut nimen "Orthoperspekta" sen erikoisen syvyysvaikutelman ja tilantunnun takia.

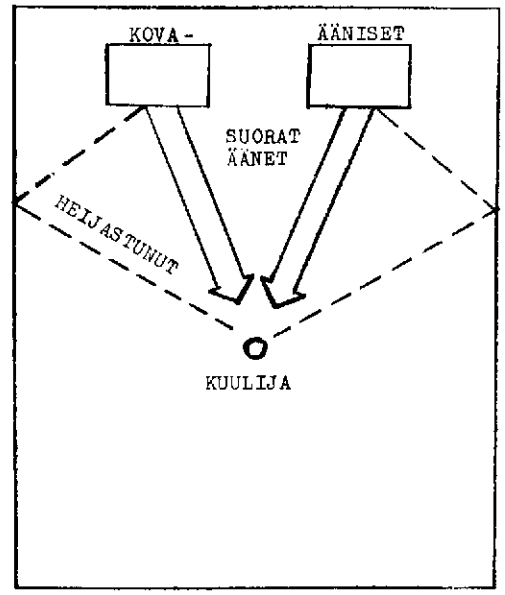
Orthoperspektan toimintaperiaate selviää kuvasta 5. Keskikaiuttimeen johdetaan alkuperäisten kanavien summa A+B. Sivukovaäänisiin taas johdetaan kanavien erotus, toiseen A—B, toiseen B—A eli sama vastakkaisvaiheisena. Keskellä olevan esiintyjän ääni kuuluu kumpaankin mikrofoniin yhtä voimakkaana ja samanvaiheisena. Voimme siis merkitä A=B. Tästä seuraa, että A—B=O ja B—A=O. Sivukaiuttimista ei kuulu mitään. Solistin ääni kuuluu vain keskikaiuttimesta. Tästä johtuen saadaan täsmällinen keskivaikutelma, joka säilyy oikeana koko huoneessa. Kuuntelijan ei siis tarvitse olla määrätyssä paikassa, kuten kahden kovaäänisen systeemissä.

Edellä toteamme A—B=O pitää paikkansa vain suoraan ääneen nähden. Esityshuoneen seinistä heijastuneet äänet tulevat mikrofoneihin erivaiheisina. Niiden erotus ei olekkaan nolla. Tämä merkitsee käytännössä, että esityshuoneen kaikuäänet kuuluvat sivukaiuttimista. Äänilevyntekijöille tuttu pulma on, että mikrofonit ottavat suoran äänen hyvin, mutta kaikuäänet huonosti. On ollut pakko kehittää erilaisia kaikulaitteita. Tässä järjestelmässä voimme toistettaessa poimia kaiut croon ja vahvistaa niitä suhteellisesti enemmän. Mitään karkeita keinokaikuja ei tarvita.

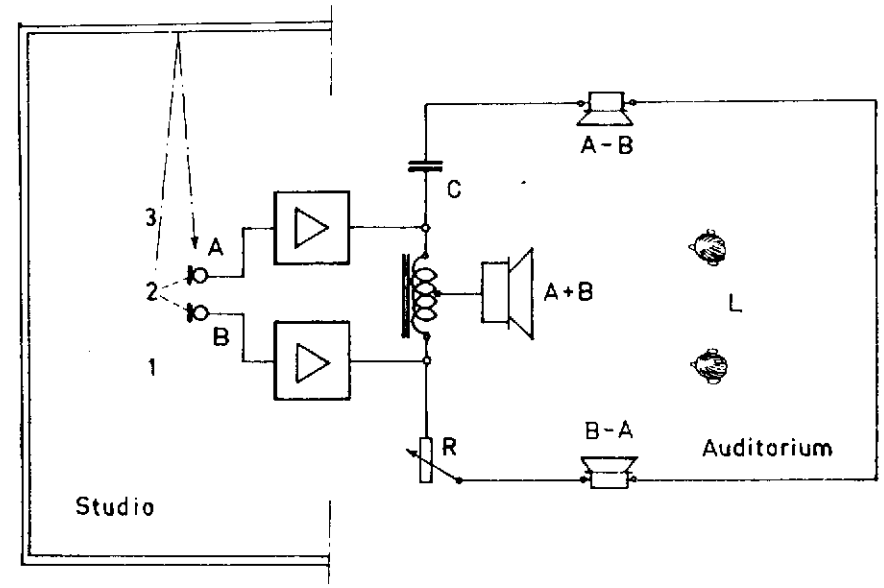
Aikaisemmin on todettu sivultapäin tulevien kaikuäänien tärkeys stereokuulemisen kannalta. Korvan herkkyys aikaeroille on silloin suurin. Ajatellaan, että solisti siirtyy mikrofonien väliseltä keskiviivalta sivulle. Suora ääni ei tule mikrofonihin samanvaiheisena. Sivukaiuttimet ryhtyvät toistamaan kaikuäänien lisäksi myös suoraa ääntä. Tämä äänen vaiheisuus keskikaiuttimeen nähden muuttuu riippuen siitä, kummalta puolelta keskinormaalia esiintyjää on. Rajatapauksessa esiintyjän ääni kuuluu vain esimerkiksi mikrofoniin A. Keskikaiutin ja ylempi sivukaiutin toistavat tämän äänen samanvaiheisena (+merkki kummankin A:n edessä), mutta alempi vastakkaisvaiheisena (—A). Kuuntelijasta tuntuu, että äänilähde on keskikaiuttimen oikealla puolella. Äänilähteen siirtyminen ei ole jyrkän tuntuinen, kuten kahden kovaäänisen järjestelmässä. Tapahtuu sa-

KUVA 3

KUVA 4

KUVA 5

ma kuin siirryttäessä konserttisalissa edestä taakse: suuntavaikutelma pienenee, mutta tilan tuntu eli akustinen perspektiivi paranee. Stereo edellyttääkin sitä, että kaikki äänilähteet kuuluvat molempiin mikrofoneihin mutta erilaisina riippuen niiden sijainnista. Sama pätee myös toistettaessa kovaäänisiin nähden.

Kun mikrofonien väli ei saisi olla paljon suurempi kuin ihmisen korvien väli, on matalin taajuus, joka voi aiheuttaa sivukaiuttimiin menevää informaatiota, n. 300 Hz. Sivukaiuttimet voivat olla kooltaan varsin pienet. Niitten sijoittaminen ei tuota vaikeutta, koska niiden ei tarvitse olla millään määrätyllä etäisyydellä kuuntelijasta. Käytettäessä levysoitinta äänilähteenä matalimmat äänet saadaan äänirasian neulan vaakasuorasta liikkeestä. Levylautasen pystysuora tärinä aiheuttaa samansuuntaisen jännitteen kuin kanavien erotus A—B. Pystysuorasta tärinästä aiheutuva häiriö (n. 40 Hz) kuuluisi siis sivukaiuttimista. Siellä ei tarvittu mitään hyötyjännitteitä alle 200—300 Hz. Levysoittimen käyttäjälle on tästä suuri etu: levylautasen pystysuora tärinä eliminoituu.

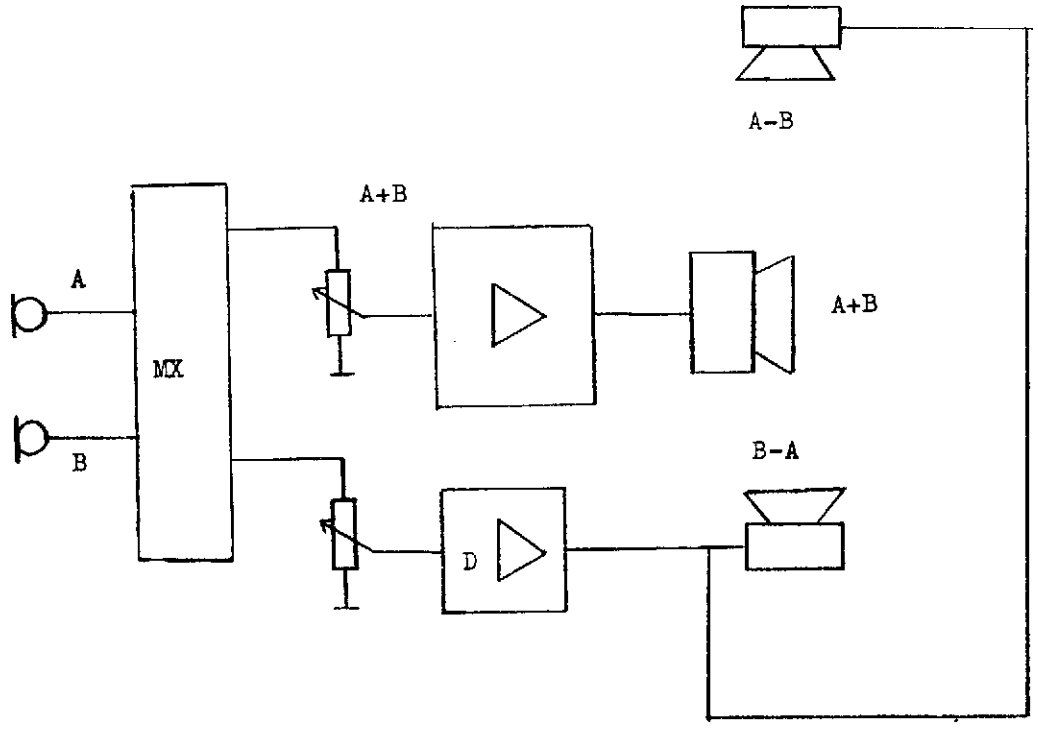
Kuvassa 6 on esitetty kaaviollisesti orthoperspekta-järjestelmä. Lisäetuna "tavalliseen" järjestelmään nähden voidaan vielä todeta, että kun kanavien summa ja erotus muodostetaan jo esiasteessa MX, voidaan toinen päätevahvistimista tehdä pienitehoiseksi ja yksinkertaiseksi (toistoalue 300 Hz . . .) Sivukaiuttimien vahvistusta on myös helppo säätää.

Tietääkseni ins. Köykän konstruoimat vahvistimet ovat ainoita tämän järjestelmän mukaisia laitteita markkinoillamme. Hänen Voima MS — 3 K Stereo on mielestäni paras saatavissa oleva stereolaite. Se on ainoa, jonka myös musiikinarvostelijat hyväksyvät. En voi varmuudella sanoa hyväksyvätkö kaikki vielä sitäkään. Myönnettävä kuitenkin on, että huomattava askel on stereotoiston alalla päästy eteenpäin. Kirjoittajalla on ollut tilaisuus tutustua perusteellisesti Orthoperspekta-järjestelmään ja sille varattu palstatila osoittakoot saamaani käsitystä laitteista. Tällä en halua väittää, että kahden kovaäänisen järjestelmä olisi kertakaikkiaan "poissa pelistä". Kuitenkin Orthoperspekta-järjestelmällä saavutetaan niin paljon lisää elävyyttä ja akustista vaikutelmaa, että täytyy ihmetellä, ellei se ala yleistyä. Vai jääkö se muutamien "maan hiljaisten" onneksi ja nautinnoksi?

Tätä järjestelmää voidaan muuten kokeilla tavallisessa kaksikanavaisessa järjestelmässä seuraavasti. Mikäli vahvistimet ovat oikeassa vaiheessa toisiinsa nähden, saadaan erotussignaali "kuumien" napojen väliltä (kuuma = esiintyy jännite maata vasten). Järjestelmän kaiuttimien annetaan kytkennällisesti olla ennallaan, ne voidaan asettaa paikallisesti vierekkäin. "Kuumien" napojen väliin kytketään sivukovaääniset sarjaan ja asetetaan kuunteluhuoneen sivuille.

Viihtyisiä stereoiltoja toivoen **DXer**

Lähde: Ins. T. Köykkä: Orthoperspekta, 1964.

KUVA 6

SPARKS BY SPARKS

"Sattuneesta syystä" saimme lopullisen yllykkeen puuttua tähän meille merenkulkijoille tuiki-tärkeään kysymykseen, merimiespostin kulkuun, taikka paremminkin kuljeskeluun.

Kykenemme tarjoilemaan täystuoreen esimerkin.

Viime tammikuun 26 p:nä laivamme läksi Haminan Hiirenkarista määränpäänä Ranskan Bordeaux, minne saavuimme helmikuun 2:na. Bordeaux'hon saimme ensimmäisen erän varustamon kautta osoitettua yksityistä postia, siis kirjeitä. Ne olivat ialtään ruoria, ja saajat olivat syystä tyytyväisiä. Matka jatkui lyhyin pysäyksin espanjalaisten satamien Pasajes, Bilbao ja Villagarcia kautta Portugalin Lissaboniin, mikä oli viimeinen purkaussatama. Sinne päädyttiin helmikuun 11 p:nä ja sieltä lähdettiin 13 p:nä kohden Marokon Casablancaa hakemaan erämaan kakkaa Tanskaan vietäväksi. Illalla 14 p:nä saavuttiin Casablancaan ja paluumatka kohden Tanskanmaata aloitettiin seuraavana päivänä.

Jo Bilbaossa oltaessa alkoi yksi ja toinen laivaväe ätskummastella, kun odotettuja kirjeitä ei alkanut näkyä eikä kuulua. Lissabonissa mieliala näitten odottajien parissa oli syystä syvästi myrtynyt, sillä varmat merkit viittasivat ainakin yhden kirjelähetyksen "jäätymiseen" jonnekin. Kuuluimme itse näihin pettyneisiin odottajiin.

Casablancaankaan ei varustamosta käsin yksityistä postia saapunut. Ei, vaikka lentokoneet lentävät pohjois-Euroopasta sinnekin säännöllisesti.

Liittomme toimistosta oli postitettu muitten muassa meille ensinnäkin edessä olevan vuosikokouksen yhteydessä suoritettavaa hallituksen jäsenten vaalia varten tarvittava äänestyslippu, ja toiseksi mahdollista sähköttäjälakkoa selostava kiertokirje helmikuun 4 p:nä. Ilmapostin kautta olisivat nämä kirjeet, jos ne olisi varustamosta toimitettu matkaan ilman viivytystä, joutuneet käsiimme viimeistään Lissabonissa. — Ja yksi ja toinen muukin olisi saanut kirjeensä ennen paluumatkalle lähtöä. Noin kolmessa vuorokaudessa lentää kirje Casablancaan.

Paluumatkalla saimme eräältä Valloista Eurooppaan matkalla olleelta virkaveljeltä kuulla lakon mahdollisuudesta, tarkasti sanottuna helmikuun 20 p:nä. Tämä oli ensimmäinen saamamme tieto asiasta. Ja itse olimme koko ajan Euroopan pinnassa. Tanskan Norresundby'hyn saavuimme 21. 2, ja siellä kaivatut kirjeet päätyivät kätösiimme. Liittomme vuosikokous oli pidettu 18 p.nä. Melkoisen haikeana hypistelimme hallituksen jäsenten äänestyslippusta.

On hieman uskallettua mennä sanomaan, että syy tällaisiin merimiespostin aloilleen jäätymisiin aina olisi varustamoissa. Jotkut paikalliset agentit sillä-sun-täällä ympäri maailmaa saattavat yhtähyvin olla syntipukkeja. Eivät nimittäin lähetä liian myöhään saapunutta postia viivytyksittä laivan perään. Kuitenkin, aivan liian usein vielä nykyisinkin varustamomme syyllistyvät merimiespostin leväperäiseen käsittelyyn. Sen todisti meille jälleen Norresundby'n tapaus. Vaikuttaa siltä, että järjestyksen puute rehoittaa nimenomaan varustamoitten postitusosastoilla. Ja siitä olisi nopeasti päästävä. Mitä pikemmin, sen parempi.

Vielä yksi esimerkki merimiespostin kuljeskelusta. Varustamoon saapuu merenkulkijalle osoitettua arvopostia koskeva tiedoksianto. Mutta laiva, missä osoitehenkilö palvelee, ei saavukaan varustamon ikiomaan kotisatamaan, vaan menee jonnekin muualle. Tiedoituslappu lähetetään muun postin mukana laivaan, mutta unohdetaan tiedoittaa postitoimistoon, minne laiva on menossa. Pitäisi kai kaiken järjen nimessä arvoposti osoittaa siihen satamaan, mihin laiva saapuu? Kerta kerran jälkeen yhä edelleenkin käy siten, että esimerkiksi Raumalle, Kokkolaan taikka sitäkin pohjoisempaan satamaan suoraan ulkomailta päätyneeseen laivaan saapuu jollekulle laivaväkeen kuuluvalle kyseinen tiedoksianto, missä neuvotaan noutamaan lähetys milloin Helsingistä, milloin Turusta, milloin jopa "Kongosta" saakka. Ja väliin on kyseessä tärkeää arvopostia, vaikka se onkin vain tavalliselle merimiehelle osoitettu.

*

Niin sitten kummiskin vältyttiin meikäläisten lakosta. Tilanne jäi varsin sekavaksi, mutta toivomme, etteivät varustamot tekisi sen tiimalta omia omituisia johtopäätöksiään. Toivomme työnantajapuolen arvostavan liittomme hallituksen osoittamaa gentlemannimieltä ja rauhanomaista joustavuutta. Ja ottavan huomioon, että koko jäsenkunnan nimissä se on toiminut. Toivomme varustamoitten takaavan meille laivasähköttäjille kaipaamamme työrauhan sekä ylipäätään mahdollisuudet hoitaa ylimääräiset tehtävämme mahdollisimman tehokkaasti. Järjestettäköön meille nurisematta kunnon laskentavärkit käyttöömme ja maksettakoon meille kakistelematta asiaankuuluva korvaus kaikesta tekemästämme työstä. Emme me liikoja toivo ja odota, ainoastaan asiallista ja oikeudenmukaista suhtautumista. Ennen mitään muuta toivomme, ettei työnantajapuoli enää syyllistyisi tehtyjen ja sovittujen sopimusten sabotointiin — tuollaiseen salakähmäiseen nakerteluun, mihin yksikään miehinen mies ei mistään hinnasta alennu.

ÄITIENPÄIVÄN KUKKATERVEHDYKSET AJOISSA

Ehtiäkseen varmasti ajoissa perille olisi kukkalähetyssanomien oltava liiton toimistossa jo 11. 5. 1967.

Kerjuumuksissa kolisi kivi . . .

Olemme aina olleet sitä mieltä, että ruotsinkielen o ja o ovat vaikeasti eroitettavissa toisistaan, ainakin meille ns. supi-suomalaisille.

Tarkoitamme tällä nyt sitä, että olisikohan sittenkin Kalevan kielessä esiintyvä sana kokko ollut alkujaan kukko. Tuntuisi jollakin tavalla mielekkäältä, jos Louhi Pohjolan emäntä olisikin tuossa "Taistelu Sammosta"-runossa muuttanut itsensä kokon sijasta kukoksi. Sanapoljentokin puhuu kukon puolesta — kuten kohotteleiksi ja lekuttelevi. Muutenkin tuntuu siltä, että alkuperäinen runolaulajakin olisi tarkoittanut kukkoa. Silloinhan tuokin Pohjolan emännän sukupuolen vaihdos olisi tuonut lisää tosi-tietäjän voimaa ja mahtia.

Emme jaksa myöskään uskoa, että Kalevan Ukko, tuo ylijumala, olisi ollut ukkosen ja salamoinnin kanssa missään tekemisissä. Molemmathan ovat täysin älyttömiä, tuhoa tuottavia elementtejä. Tuskinpa meikäläiset naavaparrat muinaisinakaan aikoina olisivat suostuneet niitä kumartelemaan.

Mutta KUKKO, siinä olisi jotain!

Tulkoon sanotuksi tässä sivussa, että olemme suuri kukkojen ihailija. Olemme haalineet kokoon oikein kukkokokoelman, viheltäviä semmoisia. Omistamme kukkoja Djakartasta ja NorFolkista, Portugaalista ja lähiseuduista puhumattakaan. Hämeenlinnan kukko on kuuluisin, sieltä linnan kaivon pohjamudista löydetty. Mistä sen kuuluisuus johtuu, on jo eri asia, joten jääköön tältä kertaa.

Kyllä kukko oli varmaan kalevalaisen pirtin kanta-asukkaita. Näin se oli mysökin monien satujen ja tarujen punainen sinapin siemen. Siinäpä saisi tonttujemme punaiset huput sopuisan selityksensä. Saisipa joulun minimekkomummokin sitaista punaisen huivin leukanipukkansa somisteeksi. Kuitenkin naisväki näyttää vähän niinkuin vihaavan kukkoa. Ainakin jollakin tavalla halveksivan. Ja kyllähän sen näin miehenpuolisena jotenkin ymmärtääkin —. Sallittakoon vain heittää silmäys kukon kesäisiin touhuskeluihin siellä lantapankin tuntumassa, missä muuten kanatkin tykkäävät kuopostella. Ihanpa kateeksi pistää. Silmäin pyyntö ja maailman korska lienee vain esimakua siitä ihanuudesta, missä kukko eleskelee. Meikäläisten kesken sitä sanottaisiin ellostelemiseksi. Oli nyt kuinka oli, hyvänlainen perheriita näyttää jo takaavan uuden tipupolven synnyn. Melkeinpä ajatuksen voimalla se näyttää näin maatiasjärjellä ajatellen muutenkin tapahtuvan. Eipä ihme, jos naisväki sitä hieman kauhisteleiksi.

Niin, hyvät ystävät, tämä oli vasta esipuhe ja kolmas lasi. Vietämme virallista vastikevapaata, joten sallikaa se. Nyt tulemme itse pääasiaan.

Tulkoon sanotuksi, että tapahtumapaikka on Kalkutta A.D. 1964. Hyvä ystäväni Saha oli seurailut touhujamme jo pitemmän aikaa. Oli ahtaajien lakko. Hindun ajattomalla pitkäjännitteisyydellä oli Saha koettanut saada kaupatuksi ruhruisen silkkipalasen. Siinä hän istui, kunnioittavasti kantapäittensä päällä ja paukutteli silkkipalaa käsiensä välissä. Hyvä silkki ei kuuluma repeä. Ei näköjään — venyy kuitenkin! Sivusilmällä Saha oli vilkuillut kukkokokoelmaani punkan pääss-sä. Mitä lienee miehen puoli ajatellut. Eräänä aamuna hän toi kuitenkin tusinan pieniä saviruukkuja tuliaisikseen. Kai tiedätte — sellaisia, joihin Intia vähitellen hukkuu, sikäläisethän joka kerran särkevät kuppinsa juotuaan kahvinsa.

Kai Saha ajatteli, että ruukun särkemisellä ja kukoilla on joku salaperäinen yhteys. Lienee vaikka, moinen otus, tuon Pohjolan miehen jumala, tai ainakin jumalainen. Niin, veljet, tosiaan pidin Sahasta. Viekää hänelle terveisiä, kun käytte siellä päin.

Lakon jatkuessa tuli Saha eräänä aamuna juhlallisen näköisenä luokseni ja sanoi: "Shahib — siellä teurastetaan kukko". Saatte uskoa, että mielenkiintomme heräsi. Missä ja miten, se selvitettiin nopeasti, mutta eräs tärkeä asia jäi tietämättä. Se taas selviää myöhemmin. Paikka oli Kalin temppelialue ja teurastus eli uhraus oli jotain auringon kunniaksi, tai sinne päin. (Emme oikein hallitse kyseistä "bengelskaa")

Seuraavan päivänä laittauduimme matkaan. Siinä keskipäivän paikkeilla. Kun ensin oli tingitty kymmenestä rupiasta viiteen rupiaan ja sitten vielä yhteen rupiaan, sylkäisi laiha hindu punaisen sylkensä ja alkoi litkiä venettämme river Hoglyn eli Gangesin yli. Kyseiset Kalin temppelit ovat siellä virran takana. Saavuttuamme aikanaan perille, oli pettymyksemme kuitenkin suuri, koska tärkeä toimitus oli jo ohi. Uhrikukko olikin jo teurastettu aamunkoitteessa. Niinhän se oikeastaan pitää ollakin. Vähemmän tai enemmän pyhien kukkojen elämäntehtävästä lienee jo silloin suoritettu, tärkein ja arvokkain osa, aamuherätys. Joten sen puolesta joutaakin kickaista viimeisensä, vaikkapa nousevan auringon kunniaksi.

Siinäpähän sitten toljailimme temppelin tuntumassa. Lauma pieniä poikia inisi kuin moskiittoparvi ympärillämme. Kerjuumukissa kolisi kivi. Joillakin heistä tuntui olevan asiaakin. Emme arvanneet heille antaa kenkiämme, joista näytti olevan suurin kysymys. Tämä seikka koituikin sittemmin kohtaloksemme. Intian ajaton aika kului.

Kun olemme innokas valokuvailemaan, otimme kuvan sieltä, toisen täältä — vaihdoimme filminkin välillä. Emme oikeastaan huomanneetkaan, kun kultareunaiseen valkoiseen kaapuun puettu Kalin pappi karjaisi nenämme edessä, että vielä ehtii, kun nopeasti lähtee ja niin edelleen. Kenkiä nähkääs, tällä pyhällä alueella ei saanut pitää edes kainalossa, jossa ne turvallisesti kulkivat mielestämme maallisen majamme mukana.

Mentiin liukkaasti. Nähtävyydet olimme nähneet ja kuvamme ottaneet.

Valmistamme yleensä valokuvamme itse. Laivallahan on kemiallisesti puhdasta vettä ja lämpötilat yms. on helppo määritellä itsekin. Tropiikki aiheuttaa monia yllätyksiä. Filmitkin siellä voi kehittää lämpöisessä vedessä. Hyvähän se vaan on, mutta se pitää tietää. Samoin on terkeää, että filmit huuhdellaan ennen kehitystä kunnolla.

Siinä positiivia valmistellessamme huomasimme eräässä kuvassa selvän hakaristin. Kyseinen H-risti oli laastittu sinne Kalin temppelin päätyyn, ihan räystään tuntumaan, oikein suuresti kohokuviona. Kyseisestä valokuvauspaikasta olimme ottaneet toisenkin kuvan "Ylös pohjoiseen", siinä kuvassa esiintyy koko temppeli kaikessa komeudessaan. Keskellä on varsinaisten uhritoimitusten paikka. (Siis suoraan vastapäätä hakaristiä). Näin ollen hakaristi on hyvin pyhä merkki heikäläisessä "kukkouskonnossa". (Lähetystyöntekijäin muistiinmerkintöjen mukaan siellä on uhrattu aikoinaan ihmisiä).

Olkoon kuinka hyvänsä, tämä ei ole mikään pääasia. Ihmisiä uhrattaneen vielä tänäänkin, vähemmänkin pyhien asioitten puolesta.

Olemme jostakin lukeneet, että tuo h-risti olisi joskus muinaisuudessa ollut suomalaistenkin pyhä merkki. Niin ainakin väitetään. Olihan se viimesodissa mm. meikäläisissä ilmavoimissa tunnuksena, joten asiassa lienee perää. On sitten eri asia, että saksalaiset sen viime sotien alla omaksuivat itselleen.

Olisikohan sittenkin niin —

Josko sittenkin olemme — joskus hyvin kauan sitten — katkoneet näitten kalilaisten kanssa kukkojen päitä aina auringon noustessa?

Kukkomaisin terveisin
OH-2-UJ

ASKARTELUKILPAILU 1967

Tervetuloa kilpailemaan Kauppalaivaston huoltoneuvoston askartelukilpailuun 1967.

Kilpailu on avoinna kaikille Suomen Kauppalaivastossa palveleville sekä maissa oleville merenkulkujärjestöjen jäsenille.

Kilpailuun kuuluvat seuraavat lajit:

A. Valokuvaus
   a) mustavalkoiset henkilökuvat
   b) mustavalkoiset työkuvat
   s) mustavalkoiset muut kuvat
   d) väripaperikuvat ja diapositiivit

B. Taide
   a) öljy-, vesiväri ym. maalaukset
   b) piirrokset
   c) veistokset ja mosaiikki

C. Käsityöt
   a) pienoislaivamallit
   b) pullolaivat
   c) metallityöt
   d) puutyöt
   e) punonta- ja solmutyöt
   f) ompelu- ja muut käsityöt

Jokaisessa sarjassa jaetaan 3 kunniakirjaa. Rahapalkintoja jaetaan palkintolautkunnan harkinnan mukaan.

Kilpailutyöt palautetaan kilpailun jälkeen omistajilleen.

Kilpailutyöt on varustettava nimimerkillä ja lähetettävä viimeistään 1. 9. 1967 mennessä Kauppalaivaston huoltoneuvoston toimistoon, osoite: Dagmarinkatu 7 B 40, Helsinki 10.

Mukaan liitetyssä, samalla nimimerkillä varustetussa, suljetussa kirjekuoressa tulee olla kilpailijan nimi ja selvä osoite.

KAUPPALAIVASTON HUOLTOVERKOSTO
HANDELSFLOTTANS VÄLFÄRDSRÅD r.y.

TOIMIPAIKKOJEN VAIHDOKSET AJALTA 16. 2—31. 3 -67

16. 2 -67	Martti Aho	ss Patria
21. 2 -67	Into Laine	ss Bore
22. 2 -67	Kaj Arjamaa	ms Skandia
„ „	Lars Höglund	ms Ragny
„ „	Anja Laurila	ms Nina
„ „	Heidi Rosenblad	ms Gregersö
„ „	Antti Siipola	ms Taurus
„ „	Seppo Turunen	ms Orion
25. 2 -67	Sven Grims	ms Arcturus
26. 2 -67	Hilpas Lemmetty	ss Kari-Ragnar
27. 2 -67	Raimo Leinonen	ms Finnkraft
28. 2 -67	Jorma Korhonen	ss Atlas
1. 3 -67	Pekka Viirilä	ms Wiikinki
2. 3 -67	Juhani Orava	ms Finnhansa
„ „	Lars Ole Gustafsson	ms Thor Viking
5. 3 -67	Veli Taipale	ss Margarethe Paulin
7. 3 -67	Jorma Gustafsson	ss Bjarmia
9. 3 -67	Martti Blomgren	ms Finnboston
„ „	Nils Hellen	ms Iniö
14. 3 -67	Taisto Reiss	ss Amra
„ „	Seppo Sirviö	ms Oihonna
17. 3 -67	Onni Erkkilä ent.	ms Pollux

Vapaina 31. 3 -67. Heimo Aro, Anita Arola, Pekka Asunta, Lauri Eskola, Heikki Gartz, Elena Gritzkewitz, Juhani Jousimies, Aarno Harald, Pertti Keinänen, Raimo Kettunen, Matti Kettunen, Arvo Kinnunen, Mikko Koskela, Kari Koskimäki, Helge Koskinen, Hannu Luoma, Eino Mononen, Pekka Noutio, Ensio Rindell, Toivo Rissanen, Paavo Saario, Kauko Salmi, Raimo Sorsa, Harry Sundqvist, Valto Suokas, Tapio Suomi, Olavi Tuovila, Osmo Vihersalo, Bertel Virkkumaa.

KUULUVUUSRAPORTTEJA YLEISRADIOLLE

Kaikki tiedämme, että kilpailu ja tungos radioaalloilla lisääntyy vuosivuodelta enenevässä määrin, eikä aivan vähiten yleisradiolähetyksille varatuilla alueilla. Heikommat sortuvat vahvempien ja suurempien jalkoihin, mutta jatkuvalla tarkkailulla ja suunnittelulla voitaisiin ehkä Porinkin suhteellisen pienitehoisten lähettimien äänelle löytää vielä joku nykyistä häiriöttömämpi aika ja kanava ja siten laajentaa kuuluvuusalucita. Huolimatta siitä, että oman Yleisradiomme painopiste on luonnollisesti kotimaan kuuntelu- ja katseluolosuhteiden parantamisessa, yritetään myös lyhytaaltolähetyksien osalta pysytellä mukana kehityksessä.

Kuuntelijoiden lähettämillä kuuluvuus- ja häiriöilmoituksilla on erittäin tärkeä osansa Yleisradion lyhytaaltolähetysten ajoitusta, suuntausta ja kanavien valintaa koskevassa suunnittelussa. Raportit antavat teknillisen puolen lisäksi myös kuvaa siitä kuinka paljon jollakin kuutelualueella tai lähetyssuunnalla olisi halukkaita kuutelijoita.

Olisi toivottavaa, että myös merenkulkijat ja erityisesti laivojen radiosähköttäjät antaisivat apuaan tässä työssä lähettämällä mahdollisuuksiensa mukaan raportteja kuuluvuus- ja häiriötilanteista Suomen Yleisradiolle. Merenkulkijathan muodostavat huomattavan prosentin siitä kuuntelijakunnasta, jonka Porin lähetykset pyrkivät tavoittamaan. Esimerkiksi säännöllisessä linjaliikenteessä olevilta aluksilta saapuvat raportit olisivat hyvinkin käyttökelpoista aineistoa.

Tällä hetkellä mm. Etelä-Amerikasta ja Australiasta on saapunut tietoja kuunteluhalusta, mutta tiedot nykyisestä kuuluvuudesta ovat vähäiset.

Raportointia varten valmiiksi painettuja kaavakkeita voivat halukkaat tilata osoitteesta: Oy Yleisradio Ab, Ulkomaanosasto, Eteläranta 4 B, Helsinki 13, jonne myös tiedot tulisi lähettää.

Kaavakkeen käyttäminen ei ole välttämätöntä, mutta toivottavaa olisi, että havaintoihin liitettäisiin ainakin seuraavat tiedot: vastaanotin, antenni, ilmoituksen tekijä, laiva, varustamo ja osoite. Itse havainnot voidaan kätevästi merkitä päivittäin taulukkoon, jonka otsikkopäässä ovat seuraavat sarakkeet: paikka, aika gmt, taajuus kHz, S=voimakkuus, I—häiriöt, O=yleisarvosana, huomautuksia häiriöiden laadusta ym.

Huomautuksissa häiriöiden laadusta pyydetään käyttämään seuraavia lyhenteitä:

H = häiritsevä interferenssiääni
Q = häiritsevä modulaation sivunauha
J = häirintälähetin
T = sähkötys
S = selektiivinen häipyminen (fading)

Kuuluvuuden arvostelussa käytetään tuttua SIO-asteikkoa:

	S = QSA	I = QRM	O = QRK	
	Lähetyksen voimakkuus	Vieraat häiriöt	Yleisarvostelu	
5	erinomainen	ei ole	erinomainen (kuin paikallinen)	5
4	hyvä	lievät	hyvä (helppo seurata)	4
3	tyydyttävä	siedettävät	tyydyttävä (kuunneltavissa)	3
2	heikko	pahat	huono (osittain ymmärrettävissä)	2
1	tuskin kuultava	erittäin pahat	käyttökelvoton (ei lainkaan ymmärrettävissä)	1

× = lähetystä ei kuultu tai ko. ominaisuutta ei voitu arvostella.

OY YLEISRADIO AB
The Finnish Broadcasting Co. Ltd.
Distribution Dept.
Helsinki, Finland
March 1967

SHORT WAVE BROADCASTS FROM PORI, FINLAND

GMT	Direction	m	kc/s	Programme
0400—2200	Europe (Sun 0530— 2200)	49.02	6120	Finnish & Swedish English: Fridays 2100— 2200
0600—0620	„ (Sun 0630—0650)	31.40 25.41	9555 11805	Finnish & Swedish
1000—1110	„	31.40	9555	Finnish & Swedish
	„	25.41	11805	
	„	19.76	15185	
1215—1510	„	31.40	9555	repeat from the day before at 1600—1830
	„	25.41	11805	Tuesdays 1215—1245 and Saturdays
	North America	19.76	15185	1215—1315 English. Other times Finnish & Swedish
1600—1830	Europe	31.40	9555	Mondays 1600—1630 and Fridays 1600—1700 English. Other times Finnish & Swedish
	„	25.41	11805	
	„	19.76	15185	

Radio - Tv - Elektro - Photo - Cameras

HUOMIO
TÄRKEÄ TIEDOTUS HERROILLE SÄHKÖTTÄJILLE

Palvelemme Teitä erittäin edullisesti ja varmasti Kielin kanavassa.

Päivä- ja yöpalvelu. Edulliset hinnat pienissäkin tilauksissa.

Keskustelkaa asiasta koko laivahenkilökunnan kanssa ja tilatkaa uusi Suurluetteloni. Uusi luettelo matkaradioista 1964/65 on nyt saatavissa.

Tilatkaa jo tänään kokeeksi niin voimme henkilökohtaisesti neuvotella edullisista toimitusehdoistani.

Suurempia tilauksia voimme toimittaa myös tanskalaisiin satamiin.

Kirjoittakaa jo tänään, se on Teille edullista.

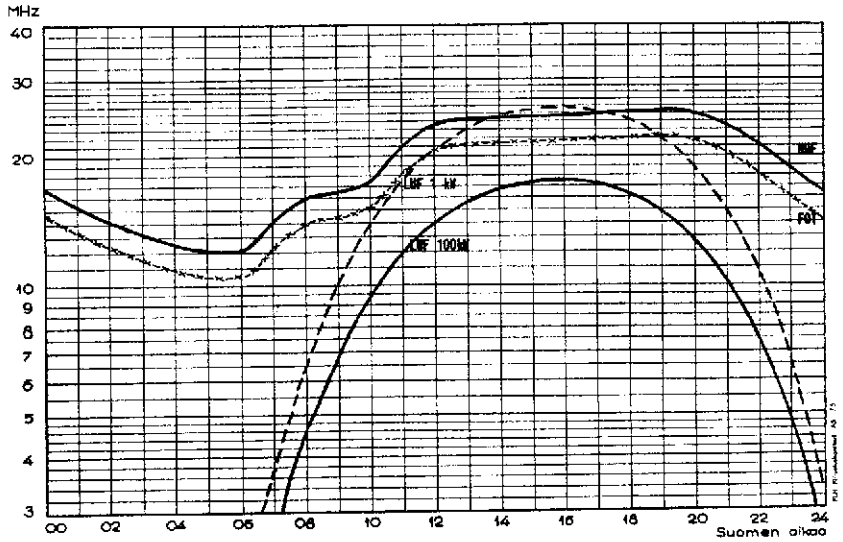
Firma Werner Gerberding 23 Kiel, Nietzschestr. 29
Telefon: Kiel 50 342 - Telegramme: 50 342 Gerberding Kiel

Posti- ja lennätinhallitus
Radio-osasto

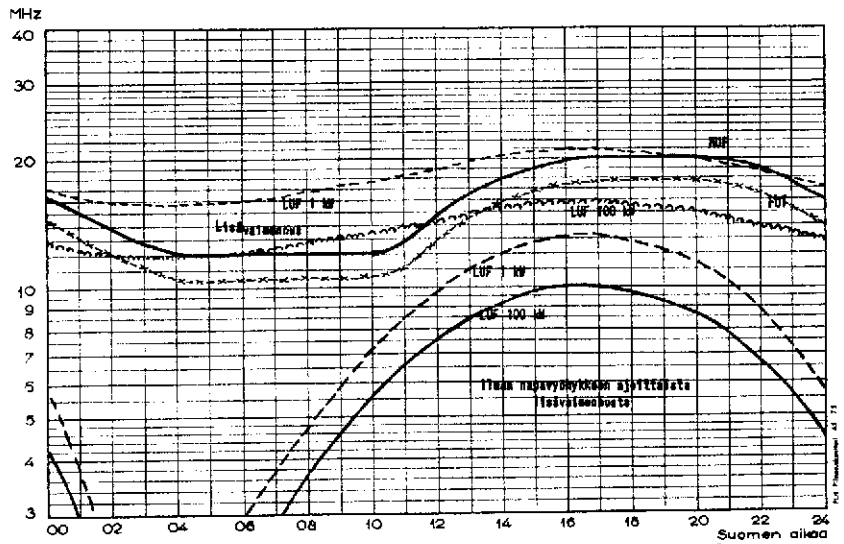
MUF:n ja FOT:n ennakkolaskelmia huhtikuulle 1967.

MUF = Suurin käytökelpoinen taajuus
LUF = Pienin taajuus, joka antaa vasta-asemalla kentänvoimakkuuden 1 μV/m, lähetysteho 1 kW
FOT = Optimitaajuus

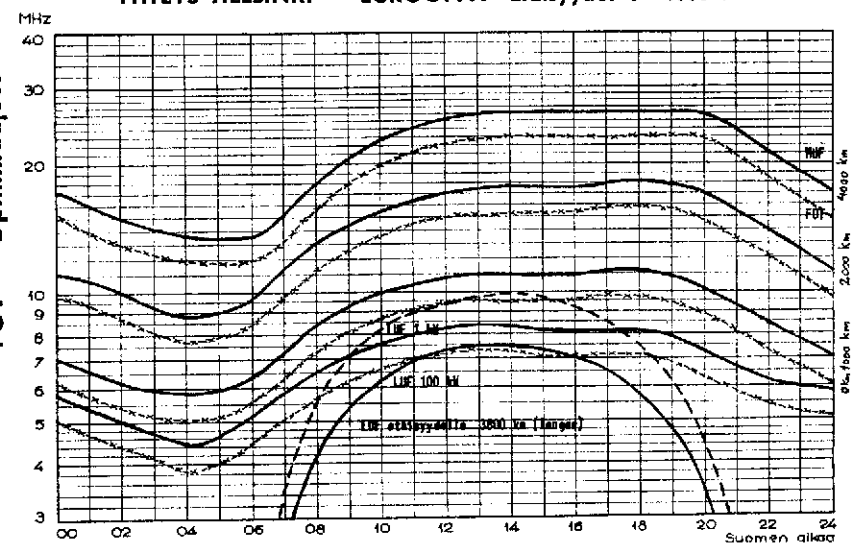
YHTEYS HELSINKI — BUENOS AIRES Etäisyys 13000 km

YHTEYS HELSINKI — NEW YORK Etäisyys 6700 km

YHTEYS HELSINKI — EUROOPPA Etäisyydet 0—4000 km

SR:n TOIMINTAA JA TIEDOTUKSIA
1. 2. 67—31. 3. 67

Liiton hallituksen kokouksia on pidettu helmikuun 2, 3, 9, 14, 17 ja 21 sekä maaliskuun 20 ja 31 päivänä 1967. Vuosikokous pidettiin 18. 2. 1967.

Radiosähköttäjä Silvo Antero Kaasalaiselle, jäsennumero 985, myönnettiin hänen toiselle toimialalle siirtymisen johdosta pyytämänsä ero Suomen Radiosähköttäjäliiton jäsenyydestä 20. 3. 1967 alkaen.

Radiosähköttäjä Kaj Arthur Lindström, joka erotettiin liitosta sääntöjen 9 § (maksamattomat jäsenmaksut) nojalla 31. 1. 1967, hyväksyttiin uudelleen liiton jäseneksi 20. 3. 1967 alkaen entisellä jäsennumerolla 547.

Merenkulkijain kurinvalvontalautakunta on 21. 3. 1967 pitämässään kokouksessa antanut radiosähköttäjä Seppo Ilmari Torniaiselle ottokatselmuskiellon joka on voimassa 31. 3. 1968 saakka. Syynä oli m/t Sword'issa tapahtunut juopottelu työaikana ja tehtävien laiminlyönti. Näistä syistä johtuen peruutti Posti- ja lennätinhallitus 30. 3. 67 alkaen radiosähköttäjä Torniaiselle antamansa II luokan kansainvälisen radiosähköttäjän pätevyystodistuksen 31. 3. 1968 saakka. Liiton hallitus erotti radiosähköttäjä Torniaisen, jäsennumero 1036, Suomen Radiosähköttäjäliiton jäsenyydestä sääntöjen 3 §:n nojalla 30. 3. 1967 alkaen antaen hänelle samalla oikeuden hakea uudelleen jäsenyyttä liitossa 31. 3. 1968.

Laivaradiosähköttäjiä koskevasta uudesta työehtosopimuksesta ei päästy yksimielisyyteen vielä 31. 1. 67, jolloin vanhan sopimuksen voimassaoloaika päättyi. Tosin Merenkulun Työnantajaliiton kanssa jo 27. 1. 67 käydyissä neuvotteluissa sovittiin uuden sopimuksen allekirjoittamisesta 1. 2. 67, mutta tässä sopimuksen allekirjoitustilaisuudessa Merenkulun Työnantajaliitto kieltäytyikin allekirjoittamasta uutta sopimusta ellei sen pöytäkirjamerkintään n:o 1 tehtäisikonepuolen palkkakirjanpitoa koskevaa lisäystä. Kun liitto ei katsonut voivansa hyväksyä tätä vaatimusta, ei liitolla ollut muuta mahdollisuutta kuin antaa varoitus lakon alkamisesta 22. 2. 67, ellei siihen mennessä ole päästy sopimukseen. Valtakunnan sovittelija Liinamaan johdolla käydyissä neuvotteluissa hyväksyi Merenkulun Työnantajaliitto vihdoinkin uuden sopimuksen ja aivan samassa muodossa josta oli jo 27. 1. 67 sovittu, eli siten, että pöytäkirjamerkintään n:o 1 ei tullut mitään lisäystä. Sopimus on voimassa 1. 2. 1967 alkaen.

Utrikessjöfartens Arbetsgivareföreningenin kanssa aloitti liitto neuvottelut 18 pnä tammikuuta ja sopimus allekirjoitettiin 8. 2. 67. Sopimus on voimassa 1. 2. 67 alkaen ja on se sisällöltään muuten samanlainen kuin Merenkulun Työnantajaliiton kanssa hyväksytty sopimus kuitenkin sillä eroavaisuudella, että pöytäkirjamerkintä n:o 1 jälkeen tulleessa lisäyksessä osapuolet sitoutuvat olemaan lähettämättä jäsenilleen tämän pöytäkirjamerkinnän tulkintaa koskevia ohjeita.

Sekä Merenkulun Työnantajaliiton että Utrikessjöfartens Arbetsgivareföreningin kanssa hyväksytty työehtosopimus on voimassa 31. 1. 1968 saakka.

Liitto on lähettänyt seuraavat yleiskirjeet: 4. 2. 67 n:o 2/67 selostus työehtosopimusneuvottelujen katkeamisesta, n:o 3/67 kyselykaavake konepuolen palkkakirjanpidosta. n:o 4/67 muutokset vuoden 1966 työehtosopimukseen (hyväksytty 27. 1. 67), 9. 2. 67 n:o 5/67 ilmoitus työehtosopimuksen allekirjoittamisesta Utrikessjöfartens Arbetsgivareföreningin kanssa ja lakkovaroituksen antamisesta 8. 2. 67 Merenkulun Työnantajaliitolle. 21. 2. 67 n:o 6/67 ilmoitus työehtosopimuksen allekirjoittamisesta 20. 2. 67 Merenkulun Työnantajaliiton kanssa ja 23. 2. 67 ryhmäkirje n:o 1/67 tiedotus vapaina oleville yleiskirjeissä n:o 5/67 ja 6/67 selostetuista asioista.

Helmikuun 16 päivänä pidettiin Göteborgissa ylimääräinen pohjoismainen radiosähköttäjäkonferenssi jossa SR:ää edusti Aarto Helin. Viittaamme toisaalla tässä numerossa olevaan selostukseen.

Vuosikokouksen hyväksymät liiton uudet säännöt on jätetty Yhdistysrekisteritoimiston vahvistettaviksi 30. 3. 67. Uudet säännöt lähetetään kaikille jäsenille heti kun ne on vahvistettu ja saatu painetuksi.

Lennätinvirkamiesliitto vietti 50-vuotisen toimintansa juhlaa maaliskuun 11 päivänä 1967. Merkkipäivän kunniaksi oli Lennätinvirkamiesliitto järjestänyt TVK-talon kongressisalissa arvokkaan juhlatilaisuuden jonne oli saapunut runsaslukuinen kutsuvierasjoukko.

Maaliskuun 4 päivänä 1967 pidettiin posti- ja lennätinhallituksessa neuvottelut pll:n vuoden 1968 menoarvioon otettavista ehdotuksista. Neuvotteluissa hyväksyttiin seuraavat ehdotukset.

Vakinaisiksi: 1 ylim. liikennetarkastaja 2 1. A 22 pl (Radio-osasto). Uudet ylimääräiset: 1 liikennetarkastaja 1 lk. A 24 pl (Radio-osasto) ja 1 liikennetarkastaja 2 1. A 22 pl (Keimola).

Linjahallinto: Vakinaisiksi 1 radiosähköttäjä 1 pl A 18 Maarianhamina 8 radiosähköttäjää 2 pl A 17 Kotka 1, Helsinki 3, Maarianhamina 4. Uusia tilapäisiä 5 radiosähköttäjää 1 pl A 18

Maaliskuun 16 päivänä esiteltiin Merenkulun ja merimiesten muistopatsasvaltuuskunnan jäsenille pahvista valmistettua merimiesten muistomerkkiluonnosta, joka oli sijoitettu ehdotetulle paikalle Merisataman n. 200 metriä Laivurinkadun ja Merisataman rannan risteyksestä länteen. Muistomerkin ovat suunnitelleet kuvanveistäjä Oskari Jauhiainen ja arkkitehti Eero Eerikäinen. Kolmihaaraisen muistomerkin alaosaan tulee kompassiaiheinen alttari ja muistomerkin yläosassa tulee palamaan "ikuinen" tuli.

Helsinki 31. 3. 1967

Tj